

Sluttrapport

HØYKOM

Norges
forskningsråd

Boks 2700 St. Hanshaugen
N-0131 OSLO
Telefon 22 03 70 00

Side 1 av 6

Prosjekt/seksjonsnummer: 1220/240		
Prosjekttittel: 55pluss – Kultur, underholdning og dataopplæring for alle over 55		
Kontraktspartner: Trondheim kommune, Kultur og fritid Strinda v/Karin Amble	Prosjektvarighet: Startdato: 01.01.02	Sluttdato: 24.02.03
Resultatsammendrag (Maksimum 20 linjer. Se rettledningen.)		
<p>I uke 8 ble nettstedet www.55pluss.no nyåpnet, med nye tilbud tilpasset for internettbrukere over 55 år. Tilbudene er kostnadsfrie og tilgjengelige for alle, men krever en rask internettforbindelse for å kunne gjøre seg nytte av dem.</p> <p>Nettstedet inneholder interaktive kurs med video og tale, som skal gi opplæring i enkel bruk av datamaskinen og Internett. Kursene er et godt supplement til vanlige datakurs, og kan gjerne presenteres og veiledes ved internettkaféer, bibliotek og eldresenter. Kursene fungerer også til selvstudium, eventuelt støttet av lærebøker. En slik lærebok er tilgjengelig elektronisk på nettstedet.</p> <p>En underholdningsseksjon kan tilby artige kortfilmer og billedserier, gjerne som en avveksling mellom kursøktene. Det er også en kulturkalender som presenterer aktuelle kulturtilbud i Trondheim.</p>		
Sluttregnskap (1000 kroner)		
Kostnader		Finansiering
Næringsliv:		Forskningsrådsmidler
UoH:		Egne midler
Institutter:		Andre off. midler
Andre:		Andre priv. midler
Sum		Sum
..... Dato Prosjektleder Daglig leder

Rettledningen for rapportutforming er eget dokument som finnes på den samme internettsiden som dette rapportskjemaet ble lastet ned fra.

Mål og forventet nytteverdi

Prosjektet 55pluss har som mål å lage nettbaserte tilbud for eldre innen kultur, underholdning og undervisning. Nettstedet 55pluss.no skal videreutvikles og utvides, med hovedfokus på underholdningsseksjonen og det interaktive datakurstilbudet.

Nettstedet 55pluss.no skal formes til en nyttig nettside for alle over 55. Det skal etableres en nettjeneste med oversikt over kultur- og fritidstilbud for eldre i Trondheim, som skal bedre informasjonsspredningen om disse tilbudene.

Det skal utvikles et omfattende interaktivt kurstilbud på nettstedet, til selvstudium eller som supplement til internettkafé og klasseromskurs. Dette vil være en gratis landsdekkende tjeneste, og vil også bli tilbudt i organiserte former ved utvalgte internettkaféer og eldresenter i Trondheim.

Det skal utvikles en underholdningsseksjon med film, musikk og billedserier på nettstedet. Med et enkelt grensesnitt skal man kunne spille av interessant underholdning, gjerne som avveksling mellom interaktive datakurs. Tjenesten skal også demonstrere de spennende underholdningsmulighetene som ligger i Internett.

Fig: Velkomsside på www.55pluss.no

Gjennomføring

Prosjektet har gjort seg nytte av infrastruktur, webserver og høyhastighetslinje fra tidligere Høykom-prosjekt 1056/240 "HøyKult".

Prosjektet er i sin helhet gjennomført av prosjektets to ansatte medarbeidere, og er blitt støttet gjennom brukermedvirkning og en referansegruppe. Eksterne konsulenter og høgskoler er ikke benyttet.

Interne startproblemer, samt vanskeligheter med tilgang på rettighetsbeskyttet underholdningsmateriale, gjorde at prosjektets opprinnelige fremdriftsplan måtte endres. Dette resulterte i en fremdrift der man jobbet med parallelle deloppgaver, og

med få delresultater underveis. Prosjektets resultater presenteres derfor i hovedsak ved prosjektavslutningen.

Prosjektets hovedoppgave var utviklingen av interaktive datakurs (kunne også vært kalt nettbaserte kurs eller e-læring - vi er litt usikre på definisjonene). Til kursene er det skrevet manus, lest inn lyd, laget bilder, tatt screencapture-video og laget flash-animasjoner. Presentasjonen av kursinnholdet (kurs-grensesnittet og fil-formater) er endret flere ganger under produksjonen, grunnet tekniske hensyn og brukernes tilbakemelding.

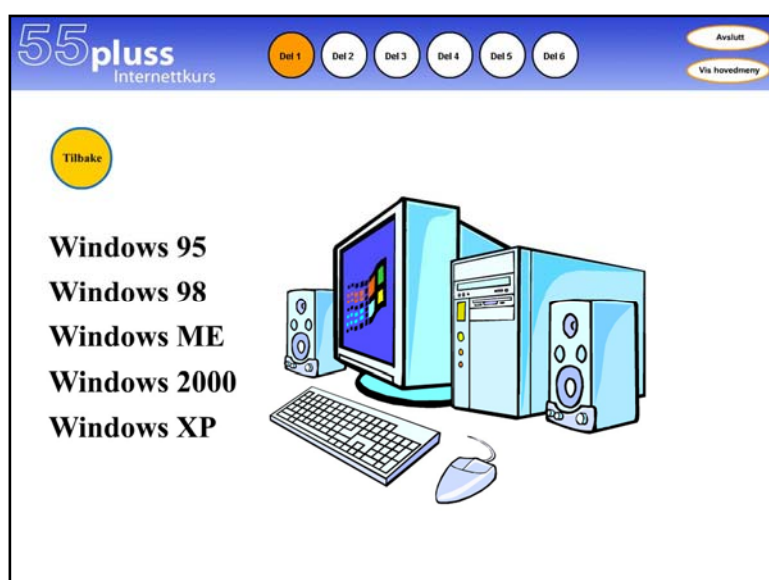

Fig: Kursgrensesnittet på interaktive datakurs

Innsamling av materiale til underholdningsseksjonen viste seg å være vanskeligere enn forutsett. Tilgang til rettighetsbeskyttet film og videoklipp var enten meget kostbart eller umulig, mens musikk har fastlagte kostnader ved TONO. Ved bruk av fotografier og vise-tekster er bestemmelsene varierende. Foreløpig inneholder derfor underholdningsseksjonen en del kortfilmer og billedserier med oppløsning. Det arbeides også med å legge ut egenprodusert video, bilder og musikk.

Til kulturkalenderen for eldre i Trondheim er det innsamlet en mengde informasjon om kulturaktiviteter og –institusjoner, som vil bli lagt ut på nettstedet utover vinteren og våren (eventuelt på www.gulhuset.com).

Resultat

I uke 8 ble nettstedet www.55pluss.no nyåpnet, og innholdet fra prosjektet HøyKult ble erstattet med nytt innhold fra 55pluss-prosjektet. Arbeidet med å formidle denne nyåpningen er nå i gang.

Kurs, guider og elektronisk lærebok er lagt ut, og uttesting pågår med stadige små rettelser og forbedringer. Vi er spente på å evaluere dette innholdet utover våren.

Til underholdningsseksjonen er det innkjøpt fem kortfilmer, og bilder er lagt ut i samarbeid med historielag i Trondheim.

Fig: Utdrag av underholdningsseksjonen m/kortfilmer

Innholdet på nettstedet blir nå demonstrert og veiledet ved tre møteplasser i Trondheim (Aktivitetsbasen Gulhuset, Eldres hus og Kultursenteret for eldre i Strinda). Her er det stadig økende datainteresse, som vil øke ytterligere med dette tilbudet. Vi etterlyser også nye samarbeidspartnere, som med vår veiledning vil ta i bruk våre kurstilbud. Som hjelp til dette skal det utvikles en veiledningspakke, med brosjyre, kompendium og andre nødvendige vedlegg.

Nybegynnerkurset skal også tilbys på de tre Mediamaskinene fra HøyKult-prosjektet (PC med berøringsskjerm), da dette vil forenkle funksjonaliteten i kursene og trolig gi større utbytte.

Resultater fra prosjektet og veiledningspakke skal presenteres ved konferansen Samspill 2003 i Trondheim 24-26. mars. Innlegget har tittelen "Tilrettelagte datatilbud for eldre", samt at det vil være en stand med en Mediamaskin der tilbudene kan prøves ut.

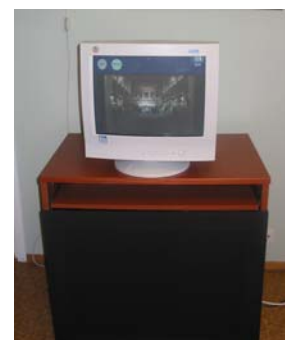

Fig: Mediamaskin

Utviklingen av kulturtilbud for eldre ved enheten Kultur og fritid i bydel Strinda, har resultert i tildelingen av et nytt kommunalt prosjekt "Eldres kulturpakke". Her skal spennende kulturtilbud presenteres ved de eldres arena, slik som bydelskaféer, sykehjem, fellesareal ved omsorgsboliger og trygdeboliger med mer. Utvikling av nettstedets kulturkalender vil derfor foregå i samarbeid med dette prosjektet, samt produksjonen av nytt innhold til underholdningsseksjonen (gjennom filming av forestillinger etc). Tilbudene som er utviklet gjennom HøyKult og 55pluss vil dermed bli brukt i dette prosjektet.

Andre forhold

Prosjektet 55pluss (og forløperen HøyKult) er gjennomført ved en liten kommunal enhet for Kultur og fritid, og av ett og samme prosjektteam. Vi har erfart at denne formasjonen kan være både fruktbar og sårbar.

Da enheten har liten erfaring og kompetanse innen IT-relaterte prosjekt, er man avhengig av godt samarbeid med kompetente prosjektmedarbeidere. Det er også viktig med kontinuitet gjennom prosjektiden, da utskifting av personell vil ta lang tid, er vanskelig å finne til en rimelig pris, og vil kreve mye innføring og merarbeid. Dette er særlig uheldig når enheten og prosjektet har liten økonomi. Denne problemstillingen var aktuell da det oppstod en personalkonflikt (om lønn og arbeidsforhold) i prosjektgruppen tidlig i prosjektperioden. Dette førte til flere måneders forsinkelse av prosjektet, men prosjektet lot seg likevel gjennomføre.

Gjennom prosjektet var det også et noe anstrengt tillitsforhold til prosjektmedarbeidere grunnet et utstrakt behov for hjemmearbeid. Dette kan fort bli uoversiktlig, og krever klarlagte rutiner for samarbeidet.

Av de første oppgavene i prosjektet var å avklare tilgang og avgiftsforhold til rettighetsbeskyttet underholdningsmateriale. Dette viste seg å være vanskeligere og dyrere enn antatt. Norsk filminstitutt og Filmparken kunne ikke tilby noe for bruk på Internett, mens NRK kunne selge noen filmsnutter (fortrinnsvis materiale som var produsert av NRK selv, og der de involverte personene samtykker i bruken). NRK forlangte derimot avgifter på over tusen kroner per minutt per kvartal, hvilket var for kostbart for prosjektet. TONO hadde klarlagte avgifter for Internett, på om lag 50 øre per avspilte musikk-stream (på inntil 5 minutter). For prosjektet derimot var det ønskelig med materiale som kunne kjøpes en gang for alle, og uten kostnader som ville påløpe i all tid. Den dårlige responsen på rettighetsbeskyttet materiale førte dermed til endring i fremdriftsplanen, og leting etter alternative kilder for underholdningsmateriale.

Da prosjektet 55pluss ble planlagt, eksisterte det etter prosjektgruppens mening ingen gode liknende tilbud innen elektronisk eller nettbasert dataopplæring for eldre. På høsten 2002 ble derimot CD'en Dill@ utgitt av Voksenopplæringen. Denne opplærings-CD'en gis ut gratis, og skal også egne seg godt for eldre. Innholdet har derimot et større preg av presentasjon og motivasjon, enn opplæring og kurs. Vi mener derfor at våre interaktive kurs fremdeles er et unikt tilbud. Kursene er tilgjengelig for alle via Internett, og kan godt også formidles via CD hvis det etterspørres.

Videreføring av prosjektet vil foregå til en viss grad gjennom prosjektet Eldres kulturpakke, med oppdatering av kulturkalender for Trondheim samt utvidelse av innhold i underholdningsseksjonen (med egenprodusert film og innsamlede bilder). I løpet av sommeren ønsker vi å starte et videreutviklings-prosjekt, og vi er på utkikk etter eventuelle samarbeidpartnere. Muligheter for prosjektstøtte fra kommune og tilskuddsordninger skal utredes. Vi vil også se nærmere på prosjektideene "Demensforum.no" og "Underholdnings- og billedmaskin for aldersdemente", som tidligere er planlagt med Firma Inger Hagen.

Sluttvurdering

Til tross for en forsinket og vanskelig start av prosjektet, mener vi å ha fullført et prosjekt med resultater som svarer til våre forventninger.

Vi oppfatter våre interaktive kurs som et nytt, unikt og nødvendig tilbud på Internett. Kursene er spesielt tilpasset for aldersgruppen over 55 år, men egner seg godt for alle alders- og brukergrupper.

Innsamlingen av materiale til underholdningsseksjonen har vært vanskeligere enn forventet, og innholdet er foreløpig noe tynnere enn planlagt. Flere kortfilmer og annet stoff er på trappene. Vi har tidligere ønsket å kunne tilby gamle filmer og tv-programmer, men høye kostnader og komplisert regelverk har hindret dette.

Prosjektet vil videreføres delvis gjennom prosjektet Eldres kulturpakke, samt at nye prosjektplaner skal formes frem mot sommeren. I første omgang vil vi følge opp resultatene fra 55pluss, gjøre nødvendige forbedringer og oppdateringer, og evaluere virkninger i løpet av våren.

Rapporter og publikasjoner

-

Vedlegg

-